

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **R.**, so sídlom v **K.**, zastúpenej spoločnosťou JUDr. **M. T.**, so sídlom v **B.**, proti povinnému **M. O.**, bývajúcemu v **L.**, o **vymoženie 102,17 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 3 Er 652/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 29. marca 2012 sp. zn. 19 CoE 492/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Považská Bystrica uznesením z 29. júla 2011 č.k. 3 Er 652/2011-21 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice z 8. marca 2010 sp. zn. 3 C 408/2009. Rozhodnutie odôvodnil vyslovením záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky nachádzajúcej sa v poisťnej zmluve z 10. apríla 2008 (vo všeobecných poisťných podmienkach časť XV). Poukázal okrem iného na ustanovenie čl. 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, § 44 ods. 1, 2 Exekučného poriadku, § 45 zákona č. 244/2002 Z.z., § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj na judikatúru Európskeho súdneho dvora. Súd konštatoval, že je nepochybné, že rozhodcovská doložka obsiahnutá vo všeobecných poisťných podmienkach znemožňuje spotrebiteľovi (povinnému) vyriešiť prípadný spor inak ako v rozhodcovskom konaní. Doložka je formulovaná v rámci štandardnej formulárovej zmluvy ako osobitné zmluvné dojednanie. Oprávnená však nepreukázala, že by si povinný rozhodcovské konanie

vymieňoval. Súd mal za to, že povinný si rozhodcovskú doložku nedojednal individuálne a pri jej akceptácii nemal na výber. Celú zmluvu, vrátane poistných podmienok mohol ako celok len prijať a podrobiť sa týmto podmienkam alebo celú zmluvu odmietnuť. Rozhodcovská doložka neobsahuje žiadne poučenie spotrebiteľa o rozdiel medzi rozhodcovským konaním a občianskym súdnym konaním na všeobecnom súde. Predmetnou rozhodcovskou doložkou dochádza reálne k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Uviedol, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj s príslušnými ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS a zároveň je v rozpore s dobrými mravmi.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie oprávnenej uznesením z 29. marca 2012 sp. zn. 19 CoE 492/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 O.s.p.). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že odvolací súd nezistil nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom ani v jednej z odvolateľkou namietaných okolností. V danom prípade okresný súd vo veci dôsledne aplikoval ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ako aj ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka a vykonal správny výklad zákonných ustanovení. Poukázal na to, že okresný súd správne považoval danú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi 10. apríla 2008 za spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva a následne sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením uznesenia okresného súdu, ktorý rozhodcovskú doložku v danej zmluve vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ vo veci bol vydaný rozhodcovský rozsudok, pričom rozhodcovský súd konal na základe rozhodcovskej doložky, ktorú súd považuje ako celok za neprijateľnú, a tým neplatnú, súd prvého stupňa v konečnom dôsledku správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie. V postupe okresného súdu, ktorý bol v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, krajský súd nezistil rozpor s pravidlami týkajúcimi sa práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na čo oprávnená vo svojom odvolaní poukázala.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodila z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. a jeho dôvodnosť z § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Poukázala na to, že

ani okresný a ani krajský súd jasne neuviedol, v čom bola rozhodcovská doložka medzi oprávnenou a povinným chybná do takej miery, že by odôvodňovala takýto zásah do práva oprávnenej na vykonanie exekúcie. Uznesenie odvolacieho súdu nepovažuje dovolateľka za riadne odôvodnené, keď odvolací súd len poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Navyše považuje toto rozhodnutie za nepreskúmateľné, keďže odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými odvolacími námietkami. Podľa ustálenej súdnej praxe rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, v prípade ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky, zakladá porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, lebo takýmto rozhodnutím sa oprávnenej v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia. Ide o vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti oprávnenej konať pred súdom. Ďalej poukázala na to, že ak exekučný súd vykonáva dokazovanie za účelom, či sú splnené predpoklady na vydanie rozhodnutia podľa Exekučného poriadku, musí sa v takomto prípade v súlade s § 122 ods. 1 O.s.p. nariadiť pojednávanie. Súdny nedali oprávnenej možnosť zúčastniť sa dokazovania. Zároveň uviedla, že konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Zdôraznila, že súdy konkrétny skutkový stav ani nezistili. Zákon použitie rozhodcovskej zmluvy v spotrebiteľských zmluvách totiž nezakazuje. Nie každá rozhodcovská doložka je teda automaticky (ex lege) neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Záver o nekalom charaktere rozhodcovskej doložky nevyplýva zo samotnej jej existencie, ale z konkrétnych skutkových okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré môžu spôsobiť, že procesné postavenie spotrebiteľa môže byť v hrubom nepomere ku procesnému postaveniu dodávateľa. Poukázala na to, že súdy navyše vec nesprávne právne posúdili (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Povinný sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie oprávnenej podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa odvolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietala a tieto nezistil ani odvolací súd.

Oprávnená v dovolaní namietala, že súdy jej v konaní odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolaiteľka tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a bez jej účasti.

V preskúmvanej veci dospelo exekučné konanie do štádia posudzovania splnenia tých zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Dovolaním je napadnuté rozhodnutie vydané v tomto štádiu exekučného konania.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. V súvislosti s tým najmä skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávnenej v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu upravenú v ustanoveniach § 120 až § 136 O.s.p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín a príloh. Vzhľadom na to sa toto oboznamovanie s obsahom listín, posudzovanie splnenia podmienok konania a tiež predpokladov, za ktorých možno vyhovieť žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávnenej a povinného. Táto námietka dovolateľky je vzhľadom na uvedené nedôvodná.

Dovolací súd ďalej k námietkam dovolateľky pre úplnosť uvádza, že pokiaľ oprávnený/á v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či

rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2012 sp. zn. 3 Cdo 122/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

V danej veci súdy konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady.

Dovolací súd sa ďalej zaoberal námietkou dovolateľky, či rozhodnutia súdov nižších stupňov sú dostatočne odôvodnené, preskúmateľné (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Po preskúmaní veci však dospel k záveru, že táto námietka dovolateľky taktiež nie je dôvodná.

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivé súdne konanie zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgiadis v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne

iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol a odvolací súd dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil (aj so zreteľom na obsah odvolania oprávnenej). Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť

k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Pokiaľ ide o námietku oprávnenej spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu vykonaného dokazovania.

Oprávnená v dovolaní ďalej tvrdila, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

Záverom dovolací súd pre úplnosť k námietkam dovolateľky ohľadne právneho posúdenia veci uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie oprávnenej odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je

dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že mu žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júla 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová